

INFORMACJE DLA KRWIODAWCÓW

Kto może oddać krew?

Oddawanie krwi oraz jej składników jest możliwe tylko wtedy, gdy przyszły krwiodawca odpowiada wszelkim stawianym przed nim wymogom zdrowotnym. Po wykonaniu odpowiednich badań takiej osoby (lekarskich i laboratoryjnych) ustalane jest czy każdorazowe pobranie krwi nie będzie stanowiło negatywnych skutków dla zdrowia biorcy. W szczególności dotyczy to skutków pojawienia się przeciwwskazań dla krwiodawców - stałych lub czasowych.

Jakie osoby mogą więc bez żadnych przeszkód oddawać krew? Poniżej przedstawiamy wszystkie najważniejsze czynniki identyfikujące wzorowego krwiodawcę:

1. Krwiodawca po przeprowadzeniu stosownych badań powinien odpowiadać wszelkim wymaganiom zdrowotnym.
2. Krwiodawca powinien legitymować się ważnym dokumentem tożsamości wraz ze zdjęciem, adresem zamieszkania oraz numerem PESEL.
3. Krwiodawca w naszym kraju powinien posługiwać się językiem polskim w piśmie i w mowie w stopniu umożliwiającym mu zrozumienie treści kwestionariusza oraz na samodzielne udzielanie odpowiedzi podczas wywiadu lekarskiego.
4. Krwiodawca powinien mieścić się w przedziale wiekowym od 18 do 65 lat, z tym jednak zastrzeżeniem że krwiodawca, który ukończył 60 rok życia przed pierwszym pobraniem musi uzyskać zgodę od swojego lekarza rodzinnego. Osoby powyżej 65 roku mogą oddawać krew jedynie dzięki uzyskaniu corocznego zaświadczenia od lekarza w centrum krwiodawstwa.
5. Masa ciała krwiodawcy nie może być mniejsza niż 50 kg.
6. Temperatura ciała mierzona pod pachą krwiodawcy nie może przekraczać wartości 37 stopni Celsjusza.
7. Krwiodawca w okresie ostatniego roku nie powinien poddawać się skomplikowanym zabiegom medycznym, przekłuwaniu ciała, akupunkturze oraz tatuowaniu.

Przeciwwskazania do oddawania krwi

Dyskwalifikacja czasowa krwiodawcy:

- usunięcie zęba lub inne drobne zabiegi chirurgiczne (7 dni),
- wykonanie tatuażu, kolczykowania lub akupunktury (do 6 miesięcy),
- kontakt z obcą krwią (do 6 miesięcy),
- leczenie ciężkich chorób układu pokarmowego, oddechowego lub moczowego (aż do całkowitego wyleczenia),
- gruźlica (2 lata po wyleczeniu),
- stany zapalne i uczuleniowe skóry,
- pobyt w krajach o wysokiej zachorowalności na choroby weneryczne i tropikalne (np. Tajlandia, kraje Afryki Środkowej i Zachodniej oraz Ameryki Południowej - do 6 miesięcy).

Dyskwalifikacja stała krwiodawcy

- poważne choroby układu pokarmowego, oddechowego, nerwowego lub moczowego,
- poważne choroby serca i skóry,

- choroby krwi i układu krwiotwórczego,
- nowotwory złośliwe i choroby zakaźne,
- narkomania i prostytutka.

Prawa i przywileje honorowych dawców krwi

Honorowe krwiodawstwo oparte jest przede wszystkim na zasadzie dobrowolnego oddawania krwi bez pobierania w zamian wynagrodzenia. Tytuł Honorowego Dawcy Krwi przysługuje każdemu kto został zarejestrowany w jednostce publicznej służby krwi i oddał ją bezpłatnie. Takiej osobie, zgodnie z art. 9 ustawy o publicznej służbie krwi przysługują określone prawa i przywileje.

Oto te najważniejsze z nich:

Każdemu Honorowemu Dawcy Krwi przysługuje:

1. Zwolnienie z pracy lub z zajęć szkolnych w dniu oddania krwi. W przypadku osób zatrudnionych na umowę o pracę, zachowują oni jednocześnie prawo do wynagrodzenia.
2. 100% zwrot kosztów dojazdu do najbliższej jednostki organizacyjnej publicznej służby krwi, w której oddaje odbywa się proces oddawania krwi.
3. Posiłek regeneracyjny po oddaniu krwi, który musi składać się z co najmniej 4.500 kalorii (jest to równowartość ośmiu czekolad).
4. Uprawnienia do korzystania z ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz świadczeń aptek bez kolejki.
5. Pełna anonimowość, którą zapewnia publiczna służba zdrowia.
6. Ekwiwalent pieniężny w przypadku dawców rzadko spotykanych grup krwi oraz tych poddanych różnego rodzaju zabiegom uodparniającym przed jej pobraniem (np. dawcy osocza krwi).
7. Możliwość odliczenia darowizny w formie ekwiwalentu pieniężnego za oddaną krew od podstawy opodatkowania.
8. Bezpłatne przejazdy środkami komunikacji miejskiej w przypadku krwiodawców posiadających legitymację HDK wraz z dowodem tożsamości. Są to osoby które oddały dotychczas co najmniej 15 (kobiety) i 18 litrów krwi (mężczyźni).

Ulga dla krwiodawców

Nieodpłatne oddawanie krwi, oprócz pomocy osobom potrzebującym, związane jest również z wieloma udogodnieniami dla dawców. Najważniejszym przywilejem krwiodawcy jest niewątpliwie możliwość odliczenia ulgi podatkowej w corocznym rozliczeniu PIT. Jak się bowiem okazuje osoby legitymujące się tytułem Honorowego Dawcy Krwi są w stanie odliczyć od swoich dochodów ekwiwalent w kwocie sięgającej nawet 130 złotych za każdy litr oddanej krwi. Należy przy tym jednak pamiętać, że takie odliczenie nie może przekroczyć wymaganych 6% ogólnego dochodu podatnika. Musi być ponadto udokumentowane odpowiednimi zaświadczeniami.

W przypadku honorowych krwiodawców, od podatku można odliczyć także inne oddawane składniki krwi takie jak osocze czy krwinki (również przy limicie 6% dochodów). Należy jednak pamiętać, że taki podatek musi dysponować stosownym oświadczeniem ze „swojej” jednostki publicznej służby krwi o przyjęciu darowizny. Oprócz tego musi on legitymować się

także dokumentem potwierdzającym wartość takiej darowizny. Wszelkie podpisy złożone na tego typu dokumentach dotyczących zawierania umów darowizny, mogą być wystawione jedynie przez odpowiednio uprawnione osoby, będące przedstawicielami danych stacji krwiodawstwa.

Ulga dla krwiodawców w Polsce weszła w życie z dniem 1 stycznia 2007 roku. Formalnie przysługuje ona z tytułu darowizn przekazywanych na cele „krwiodawstwa realizowanego przez honorowych dawców krwi zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi (Dz. U. Nr 106, poz. 681, z 1998 r. Nr 117, poz. 756, z 2001 r. Nr 126, poz. 1382 oraz z 2003 r. Nr 223, poz. 2215), w wysokości ekwiwalentu pieniężnego za pobraną krew określonego przepisami wydanymi na podstawie art. 11 ust. 2 tej ustawy”.